

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEMEL İSLAM BİLİMLERİ - YL
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Erken Dönem Kelam Ekolleri	TİB5006		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Temel İslam Bilimleri - YL - Lisansüstü (Yüz yüze)				
Amaç	İslâm düşüncesinin kurucu unsuru Kelâm ilminin genel yapısı, İslâm düşünce geleneği içerisindeki yeri, terminolojisi, literatürü, tarihî şahsiyetleri ve ekolleri hakkında dönemselleştirmeleri de dikkate alarak bilgi sahibi olmasını sağlamaktır.				
Ders İçeriği	Kelâm ilminin tanımı, konusu, gayesi, diğer ilimlerle münasebeti; Kelâm ilminin doğuş sebepleri; önemli kelâm ekolleri; Hariciler, Şia, Mutezile, Mürcie, Cebriyye; Ehl-i sünnet; Kelâmın tarihsel ve metodolojik evreleri; önemli kelâm alimleri ve eserleri; deliller ve dini/kelâmi metotlar.				
Ders Kaynakları	1. Bekir Topaloğlu, Kelâm İlmi-Giriş 2. Şemsettin Günaltay, Felsefe-i Kadîme İslâm Âlemine Hangi Tarikle Girdi 3. İbn Haldûn, Mukaddime 4. Şehristânî, el-Milel ve'n-nihal 5. M. Âbid el-Câbirî, İslâm'da Siyasal Akıl 6. Editor: Sabine Schmidtke: Başlangıçtan Günümüze İslâm Kelâmı , 1. Bekir Topaloğlu, Kelâm İlmi-Giriş 2. Şemsettin Günaltay, Felsefe-i Kadîme İslâm Âlemine Hangi Tarikle Girdi 3. İbn Haldûn, Mukaddime 4. Şehristânî, el-Milel ve'n-nihal 5. M. Âbid el-Câbirî, İslâm'da Siyasal Akıl 6. Editor: Sabine Schmidtke: Başlangıçtan Günümüze İslâm Kelâmı				

Hafta	Konu
1	Kelâm ilminin tarifi, konusu, diğer ilimlerle olan ilişkisi, kelâm ilmi denilmesinin sebepleri.
2	Kelâm ilminin doğuşunu hazırlayan problemler, tarihî sebepler, çevre din ve devletlerin dinî/felsefî düşünceleri.
3	İç ihtilâflar: Dönmeler, ilk fırka tohumlarının atılışı, Hz. Peygamber'in vefatından Hz. Ömer döneminin sonuna kadar olan gelişmeler.
4	İç ihtilâflar: Hz. Ömer ve Hz. Ali devrindeki ihtilâflar, fırka tohumlarının belirginleşmesi.
5	I. yüzyılda itikadî firkalaşmaya doğru gidişin tahlili, nedenleri.
6	İlk ihtilâflara fikrî ve fiilî tepkiler: Kaderiyye ve Cebriyye
7	Akılî tepki: Mutezile
8	Arasınay
9	İlimli reaksiyon: Mürcie
10	Radikal Reaksiyon: Hariciler
11	Mekanik Tepki: Selefiyye
12	Eklektik Tepki: Eş'ariyye
13	Eklektik Tepki: Matüridiyye
14	Kelâm metodolojisi
15	Kelâm Karşılığı Muhalefet
16	Final

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotları	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	3	14
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim	Sınıf Dışı Çalışma	3	14
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	2	14
Önceden planlanmış özel beceriler	Problem Çözme	1	6
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Küçük Grup Tartışması	2	6
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim, eleştirel düşünme, soru geliştirme, yönetsel beceriler, takım çalışması	Grup Çalışması	1	14
Ara Sınav 1		2	1
Ödev 1		36	1
Final		2	1
Ders İş Yüğü:		184	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		7,22	

Program Çıktıları

1	Temel İslam bilimleri alanındaki temel kaynakları, gerçekleştireceği bilimsel araştırmalarda kullanabilecek düzeyde tanır.
2	Araştırma yapma ve kaynakları uygun şekilde kullanma becerisine sahip olur.
3	Araştırma yapabilecek yeterli bilgi birikimini edinir ve alanla ilgili temel bilgilere sahip olur.
4	Bilgi kaynaklarından elde ettiği bilgileri, bilimsel kriterler çerçevesinde değerlendirir.
5	Alanla ilgili meseleleri tanır, söz konusu meseleler üzerinde bilimsel düşünme becerisi kazanır.
6	Alanla ilgili kaynakları kullanabilecek derecede Arapça ve bir batı diline sahip olur.
7	Bilimsel araştırma etiğine sahip olur.
8	Alanla ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.
9	Alanında edindiği bilgileri, farklı alanlardan gelen bilgilerle bütünleştirerek yorumlar ve yeni bilgiler üretir.
10	Alanla ilgili edindiği bilgileri sözlü ve yazılı olarak kullanma becerisine sahip olur.
11	Alanıyla ilgili etkinliklere katılır ve katkıda bulunur.
12	Uzmanlık bilgi ve becerilerini, disiplinler arası çalışmalarda kullanır.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12
Kelâm ilminin İslâm düşünce sistematığı ve tarihi içerisindeki yeri hakkında bilgi sahibi olur.	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	4
Kelâm'ın tarih içerisinde üstlendiği işlev ve ortaya koyduğu yöntem hakkında yorum yapabilir	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4
Kelâm'ın önemli şahsiyetlerini ve görüşlerini mukayeseli olarak öğrenir	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Klâsik Kelâm literatürünü dönemsel özellikleri bağlamında tanır ve analiz kabiliyeti kazanır	3	3	3	4	4	4	4	4	4	3	3	3
Kelami konularda bilimsel araştırma yeteneği kazanır.	5	5	5	4	3	3	3	4	4	4	3	3
Kelâm ilminin İslâm düşünce sistematığı ve tarihi içerisindeki yeri hakkında bilgi sahibi olur.	3	3	5	4	4	4	5	4	4	4	3	4
Kelâm'ın tarih içerisinde üstlendiği işlev ve ortaya koyduğu yöntem hakkında yorum yapabilir	5	5	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3
Kelâm'ın önemli şahsiyetlerini ve görüşlerini mukayeseli olarak öğrenir	3	4	4	3	3	3	3	4	4	3	3	3
Klâsik Kelâm literatürünü dönemsel özellikleri bağlamında tanır ve analiz kabiliyeti kazanır	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4	3	3
Kelami konularda bilimsel araştırma yeteneği kazanır.	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3
Ortalama Değer	3,8	3,9	4,1	4	4	4	4	4,1	4,1	3,7	3,4	3,4